

VABARIIGI VALITSUS

ISTUNGI PROTOKOLL

Tallinn, Stenbocki maja

detsember 2025 nr

Päevakorrapunkt nr

Eesti seisukohad Euroopa Liidu nõukogu otsuse, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus (EL, Euratom) 2020/2035, eelnõu kohta

1. Kiita heaks järgmised rahandusministri esitatud seisukohad Euroopa Liidu nõukogu otsuse, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus (EL, Euratom) 2020/2035, eelnõu kohta:

1.1. Eesti toetab Euroopa Liidu eelarve omavahendite süsteemi, mis oleks võimalikult õiglane, stabiilne ja lihtne. Peame oluliseks, et uutel omavahenditel oleks selge lisandväärtus võrreldes kogurahvatulul põhineva omavahendiga, et tagada koormuse õiglane jaotus liikmesriikide vahel.

1.2. Leiame, et komisjoni uute omavahendite ettepanek tervikuna ei ole õiglane ja tasakaalus, sest uued omavahendid ei ole põhjendatud Euroopa Liidu ühiste poliitiliste eesmärkide saavutamiseks ning suurendavad ebaproportsionaalselt rohkem vähem jõukate riikide (sh Eesti) eelarvemakseid.

1.3. Eesti toetab omavahendite ülemmäära tõstmist 1,75%-ni, et tagada Euroopa Liidu eelarve piisav rahastamine ja paindlikkus uuteks väljakutseteks.

1.4. Toetame piiril kohaldatava süsinikdioksiidi piirikohandusmehhanismil põhineva omavahendi kehtestamist ja 75% suunamist Euroopa Liidu eelarvesse, kuna see vähendab koormust riikide eelarvetele. Lisaks on kohandusmehhanism kliimapoliitiline instrument, mis suurendab oluliselt kasvuhoonegaaside heite hinnastamist väljaspool Euroopa Liitu ja heitkogustega kauplemise süsteemist saadavat eelarvetulu liikmesriikidele.

1.5. Eesti ei toeta Euroopa Liidu heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemi enampakkumistulust 30% suuruse osa liidu eelarvesse suunamist, sest see vähendaks Eesti võimekust rahastada kliimaeesmärkide saavutamiseks vajalikke meetmeid. Lisaks suurendab omavahend Eesti sissemakset ebaproportsionaalselt võrreldes kogurahvatulul põhineva maksega.

1.6. Eesti ei toeta kehtiva jäätmekäitluse direktiivi kohase meetoodika säilimisel kogumata elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete statistilise omavahendi kehtestamist määraga 2 eurot kilogrammi kohta aastas, kuna kehtiv meetoodika ei arvesta seadmete erinevaid elutsükleid ning statistiliste andmete võrreldavuses on puudujääke, mistõttu võib tekkida liikmesriikide vahel ebavõrdne kohtlemine.

1.7. Eesti ei toeta tubakaaktsiisi omavahendi kehtestamist, mille kohaselt makstakse ühtlustatud alammäära summas kogutud maksutulust 15% Euroopa Liidu eelarvesse, kuna see vähendab riigieelarve tulu ja sel ei ole lisandväärtust võrreldes kogurahvatulul põhineva sissemaksiga. Samuti ei toeta tubakaaktsiisist saadava maksutululu ümbersuunamine Euroopa Liidu eelarvesse

Euroopa Liidu tervisepoliitika eesmärke ega takista tubakatoodete konkurentsi moonutavat piiriülest ostlemist.

1.8. Eesti ei toeta ettevõtluse omavahendit, mida kohaldatakse äriühingute suhtes, kelle aastane netokäive ületab 100 miljonit eurot. Sellise omavahendi kehtestamine vähendaks Euroopa Liidu ühtse turu atraktiivsust kolmandate riikide äriühingutele ja samuti Euroopa Liidu ettevõtete üleilmset konkurentsivõimet. Samuti ei ole Euroopa Komisjoni ettepanekus käsitletud osamakse riigisisest kogumist äriühingutelt, mistõttu on keeruline hinnata võimalikke õiguslikke ja rakenduslikke mõjusid. Leiame, et äriühingute tulumaks laekub liikmesriikide eelarvetesse ja aitab juba praegu rahastada kogurahvatulul põhinevat osamakset.

1.9. Toetame ettepanekut suunata Euroopa Liidu eelarvesse 90% tollimaksude tuludest senise 75% asemel, sest see on kooskõlas liikmesriikide tollimaksude tegeliku kogumiskuluga ja seeläbi väheneb liikmesriikide kogurahvatulul põhinev sissemaks.

1.10. Eesti peab oluliseks, et liikmesriigid panustaksid eelarvesse eelkõige vastavalt nende osakaalule Euroopa Liidu kogurahvatulus, ja seetõttu eelistame mitte jätkata kindlasummaliste vähendustega, et vähendada jõukamate riikide negatiivset netopositsiooni.

1.11. Eesti ei toeta ringlusse võtmata plastpakendijäätmete põhise omavahendi tasu tõstmist 0,80 eurolt 1 euronni aastas alates 2028. aastast, kuna statistilised andmed ei ole liikmesriigiti usaldusväärsed ja seetõttu koormaks omavahendi suurem tasu osa liikmesriike (sh Eestit) ebaõiglaselt. Ringlusse võtmata plastpakendijäätmete põhise omavahendi juures peame oluliseks jätkata kindlasummaliste maksevähendustega riikidele, kelle kogurahvatulu elaniku kohta on alla Euroopa Liidu keskmise.

2. Eesti esindajatel väljendada ülaltoodud seisukohti Euroopa Liidu Nõukogu eri tasanditel.

3. Rahandusministeeriumil teha punktis 1 nimetatud seisukohad teatavaks huvirühmadele, kes olid kaasatud seisukohtade kujundamisesse. Riigikantseleil esitada punktis 1 nimetatud seisukohad Riigikogu juhatusele ja teha seisukohad teatavaks Eestist valitud Euroopa Parlamendi liikmetele ja Eestis nimetatud Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide Komitee liikmetele.

Kristen Michal
Peaminister

Keit Kasemets
Riigisekretär